

Mottagare: registrator@energimyndigheten.se
Kopia: samråd.riksintressen@energimyndigheten.se

Er ref: 2025-208827

Remissvar

Green Power Swedens svar på samråd om riksintressen för land- och havsbaserad vindkraft

Green Power Sweden tackar för möjligheten att svara på remissen av förslag till riksintresseanspråk för land- och havsbaserad vindkraft. Green Power Sweden är en branschförening för företag som arbetar med storskalig vindkraft, storskalig solkraft och energilagring. Våra medlemmar står tillsammans för mer än en fjärdedel av Sveriges elproduktion, och bidrar med lagringseffekt för balansering av elsystemet. Våra medlemsföretag möjliggör elektrifieringen av Sverige.

Energimyndigheten föreslår nya och reviderade riksintresseanspråk för land- och havsbaserad vindkraft. Utpekandet kan ses som en del i att planera för att möta ett elbehov om minst 300 TWh år 2045, vilket är det planeringsmål som anges i Energipolitikens långsiktiga inriktningsproposition som antogs av riksdagen 2023. Det scenario som Energimyndigheten dimensionerar behovet av områden för att uppnå anger att det behövs områden för 170 TWh ny elproduktion. Befintliga riksintressen för vindkraft pekades senast ut 2013, med en smärre justering 2015. Syftet med riksintresseanspråk för vindkraft är att peka ut områden som har särskilt goda förutsättningar för vindbruk ur ett nationellt perspektiv och som bedöms vara nödvändiga för att uppfylla viktiga samhällsfunktioner och energibehov.

Green Power Sweden välkomnar att Energimyndigheten gör en uppdatering av riksintressen för vindkraft. Vi vill understryka att arbetet med framtagandet av riksintresseområden är av stor betydelse för branschen och den fortsatta möjligheten för utbyggnad av vindkraft. Debatten kring vindkraft är just nu på många håll mycket intensiv. Motståndsgupper sprider såväl felaktiga uppgifter som konspirationsteorier och de arbetar nu aktivt med att försöka hindra att nya riksintressen för vindkraft pekas ut. För att Sverige ska klara klimatomställningen krävs att industrin kan ställa om och då behövs ny elproduktion. Vindkraften är en nyckel för att säkerställa tillgången på förnybar energi och därmed möjliggöra konkurrenskraft och fossilfri industri. Därför är det avgörande att Energimyndigheten står fortsatt stadigt i sitt arbete med utpekandet av riksintressen och baserar besluten på fakta och långsiktiga energipolitiska mål.

Sammanfattning av Green Power Swedens synpunkter

- Nuvarande förslag till riksintressen speglar inte tillräckligt väl var vindkraftsprojekt kan realiseras. Ett tydligt tecken är att 63 % av aktuella vindkraftsprojekt som antingen söker tillstånd eller är i samråd inte ligger inom utpekade riksintresseområden¹. Samtidigt ska riksintressesystemet vara ett möjliggörande planeringsverktyg, inte en realiserbarhets- eller tillståndsanalys. Avvägningar mellan olika intressen ska ske i tillståndsprocessen. Riksintressesystemet bör användas som ett möjliggörande planeringsverktyg där intressekonflikter hanteras genom avvägningar och där fokus ligger på områden som kan realiseras i närtid, utan att utesluta långsiktiga utvecklingsmöjligheter.
- Den metoden som tillämpats för förslaget behöver justeras efter regionala behov och förutsättningar, särskilt för att möjliggöra mer elproduktion i södra Sverige där elunderskottet är störst. Befintliga vindkraftsparker, riksintressen för vindkraft och områden med pågående projektering bör inkluderas för att möjliggöra generationsväxling (repowering) och effektiv användning av redan etablerade områden. Generella undantag från riksintresseutpekande bör undvikas, eftersom samexistens ofta är möjlig mellan vindkraft och andra samhällsintressen som friluftsliv, kulturmiljö, fiske och försvar.
- Green Power Sweden anser att kriterierna för riksintressen för landbaserad vindkraft behöver justeras för att bättre spegla dagens teknik, faktiska projektförutsättningar och regionala elbehov. Gränsen för vindhastighet är satt för högt och bör sänkas från 7,7 m/s till 7,5 m/s samt anpassas geografiskt, särskilt för att möjliggöra fler projekt i södra Sverige. Metoden utesluter många realiserbara områden, vilket bland annat framgår av att en majoritet av pågående projekt ligger utanför riksintresseområden. Kraven på minsta områdesstorlek och avstånd till elnät, vägar och bostäder är för snäva och riskerar att på ett trubbigt sätt sålla bort lämpliga platser. Befintliga vindkraftsparker och områden med pågående projektering bör inkluderas för att möjliggöra generationsväxling och fortsatt effektiv elproduktion.
- Green Power Sweden vill framhålla att utpekandet av riksintressen för havsbaserad vindkraft är komplext och inte kan reduceras till ett fåtal parametrar. Nuvarande metod riskerar att gynna kustnära områden och utesluta framkomliga platser längre ut till havs. Pågående projekt, tillståndsgivna parker och områden som redan bedömts i andra statliga processer bör inkluderas för att säkerställa realiserbarhet. Vidare behöver kriterierna anpassas efter skillnader mellan bottenförankrad och flytande teknik samt samordnas med aktuella havsplaner.

---

¹ Enligt opublicerad sammanställning från Westander Klimat och Energi

Utvecklade synpunkter på förslagen

Övergripande synpunkter

Förankring och noggrannhet – ny remissomgång kommer att krävas

Riksintresseområden behöver vara framtagna utifrån välgrundade kriterier. De förslag till förändringar som föreslås av oss och av fler aktörer kommer sannolikt att innebära betydande justeringar av det remitterade förslaget. En ny remissomgång är därför att föredra efter genomförda revideringar för att uppnå ett välförankrat resultat. En forcering av att komma fram till ett slutresultat riskerar att leda till onödiga brister. Dessa kan i sin tur bidra till en lägre acceptans och förståelse för framtagna riksintresseområden, vilket kan påverka möjligheterna att bygga vindkraft negativt.

Ta höjd för att kriterierna inte speglar realiserbara områden

Vindkraft utvecklas där det finns kommersiella möjligheter att realisera parkerna så kriterier som goda vindförhållanden och möjlighet till nätanslutning är centrala, men helt avgörande är möjligheten att kunna få tillstånd. Det avgörs ofta av parametrar som inte fångas upp av kriterierna för riksintresseutpekandet, exempelvis om en kommun tillstyrker parken eller inte, om parken stoppas av Försvarmakten eller om det finns en markägare som vill bebygga sin mark. För att uppnå syftet med riksintresseanspråken är det avgörande att de områden som pekas ut speglar realistiska platser för utveckling av vindkraft. Att 63 %² av aktuella vindkraftsprojekt som antingen söker tillstånd eller är i samråd inte ligger inom något utpekat riksintresseanspråk är ett tydligt tecken på att kriterierna inte på ett ändamålsenligt sätt gör det. Den låga andelen byggande av vindkraft inom utpekade riksintressen för vindkraft historiskt visar att det är viktigt att dra erfarenheter av vilka parametrar som är de viktigaste vid projektering i praktiken när kriterierna utarbetas.

För att säkerställa tillräckliga riksintresseområden för vindkraft behöver bedömningen av områdenas faktiska realiserbarhet justeras. Eftersom politiska förutsättningar ändras över tid kan även antalet områden som pekas ut behöva omprövas för att nå målet om 170 TWh. Det kan även behöva införas kvalitativa element i bedömningen, exempelvis kopplat till regionalt elbehov.

Justera metoden efter regionala behov och förutsättningar

Metoden som används i förslaget snedvrider resultatet eftersom en tillämpning av samma kriterier över hela landet missar regionala behov och förutsättningar: det är störst elbehov i

---

² Enligt en publicerad sammanställning av Westander Klimat och Energi.

söder på kort sikt (elbehovet ökar dock mest fram till 2035 i norr i och med industrins omställningsplaner) men bättre vindförhållanden i norr (givet att parker ofta kan byggas med högre torn). Ett sätt att justera metoden är att vikta för behov i områden med underskott av el. Ett annat sätt att underlätta riksintresseutpekande i södra Sverige där förutsättningar att peka ut stora områden är sämre är att öppna för att t ex klustra flera mindre områden till en tillräckligt stor produktionsenhet.

Inkludera befintliga parker och riksintressen

Befintliga vindkraftsparker och riksintressen bör värnas för att möjliggöra generationsväxling av befintlig vindkraft. Samtliga befintliga vindparker bör därför klassas som riksintresse och hanteras som en areal som behövs för att säkerställa repowering utöver det tillkommande behovet. Kriterierna anger att befintliga riksintresseanspråk *där det pågår projektering* kvarstår. Vi anser att det är bra, men det behöver definieras vad som avses med pågående projektering och eftersom projektering både kan startas och avslutas inom tiden för samrådet bör detta uppdateras i det slutliga underlaget. Det finns exempel på befintliga riksintresseområden som tagits bort i de nya förslagen, trots att där pågår projektering.

Generella undantag bör ses över – analysera hur riksintressen vägs mot andra intressen

Att undanta områden är ett sätt att införa ett kvalitativt element och göra utpekade områden mer realistiska kopplat till hur realiserbara de är. Det kan exempelvis gälla viktiga natur- eller försvarshänsyn. Dock bör Energimyndighet vara försiktiga med att generellt undanta områden grundat på att de ingår i andra riksintresseanspråk – hela poängen är att parkerna ska prövas i en tillståndsprocess och eventuella intressekonflikter ska lösas ut genom avvägningar i den. Exempelvis gäller detta hänsyn till riksintresse för friluftsliv, kultur och fiske, där det finns stor potential för samexistens mellan intressen.

Klargör att riksintressesystemet ska vara ett möjliggörande verktyg

För att undvika och motverka missuppfattningar om exempelvis den kommunala tillstyrkans roll gentemot riksintressesystemet är det viktigt att metod, kriterier, syfte och förväntningar tydligt motiveras och klargörs i underlaget. Annars riskerar systemet motverka syftet och leda till färre realiserade projekt. Energimyndigheten måste klargöra hur underlaget ska användas och hur det *inte* ska användas. Annars finns en risk att det annars blir begränsande för regional och kommunal planering.

Landbaserad vindkraft

Sänk gränsen för vindhastighet och anpassa geografiskt

Den föreslagna gränsen 7,7 m/s är för högt satt med dagens teknik. Gränsen bör sänkas till 7,5 m/s eller använd olika nivåer för norra och södra Sveriges olika elområden för bättre geografisk spridning och att möjliggöra fler områden. Vidare kan underlaget kan vara missvisande, särskilt i kuperad terräng. Energimyndigheten bör därför använda mer detaljerade vindmodeller. Vinddata är grundläggande för att identifiera lämpliga områden. Branschen använder flera etablerade metoder och validerar alltid med fler än en källa. Energimyndighetens val att enbart använda New European Wind Atlas (NEWA) ger en ensidig bild och innebär att goda vindlägen har missats. Detta gör att utpekade områden inte är tillfredsställande ur vindkraftsperspektiv

Inkludera mindre områden i SE3 och SE4

Kriteriet för områdesstorlek är för snävt och tar bort många intressanta områden, särskilt i södra Sverige där elbehovet är stort. Mindre parker kan vara attraktiva om andra parametrar är gynnsamma. Ett förslag för att inkludera mindre områden i SE3 och SE4 är att vikta dem högre.

Ta bort eller ändra avståndskriterier

Parametrar som avstånd till väg och elnät är kostnadsdrivande, men verkligheten är mer komplex än vad en GIS-analys kan fånga. Avståndskriterierna i förslaget till väg och elnät är för begränsande och bör utökas eller tas bort, eftersom anslutningens längd och sträckning är kommersiella parametrar. Större områden kan klara att bära dessa kostnader och sträckningen görs inte alltid till närmaste ledning av andra skäl. Det finns exempel på parker som planerar anslutningar på 20–70 km. Kriteriet riskerar dessutom att skära bort delar av bra områden på ett trubbigt sätt. Längre anslutningar kan vara motiverade, och framtida energidistribution (vätgas, elektrobränslen) bör beaktas. Avstånd till befintliga vägar och elnät är dessutom en ögonblicksbild och säger inget om framtiden, om en ny ledning är planerad av andra anledningar, eller om en väg/ledning till en park skapar förutsättningar för att ytterligare parker ska kunna ansluta och dela på kostnaderna. Riksintressena har inte uppdaterats på länge och eftersom det är oklart när de kommer att uppdateras nästa gång är det viktigt att det nya förslaget ger flexibilitet

Som kriteriet är formulerat i förslaget innebär kriteriet att ett riksintresseområde måste rymmas till 100 procent inom 5 km från ledningen. Som vi förstår det är det i praktiken anslutningspunktens avstånd till parken som kriteriet syftar till att säkerställa genom avgränsningen. Om kriteriet ska behållas är ett förslag att varje riksintressepolygon måste

innehålla åtminstone 1 punkt som inte är längre bort än X km från anslutningspunkt. Avstånd till bostäder bör ändras till avstånd till samlad bebyggelse

Avståndskravet 800 meter till bostäder är rimlig, men i praktiken hanteras detta i prövningen. Det är viktigt att det tydligt framgår att 800 meter är ett kriterium som används för utpekandet av riksintresset, och inte en gräns för hur nära bostäder man kan bygga vindkraft. Det avgörs i stället av bl.a. riktvärden för ljud och rörliga skuggor. Överväg att vikta upp redan bullerstörda miljöer. Kriteriet kan ersättas med "samlad bebyggelse" eftersom enstaka hus hanteras i tillståndsprocessen.

Havsbaserad vindkraft

Riksintressesystemet ska möjliggöra avvägningar

Vilka områden som är lämpliga för havsbaserad vindkraft är komplext och kan inte reduceras till tre parametrar. Nuvarande viktning gynnar kustnära områden och riskerar att sålla bort framkomliga områden längre ut. Exempelvis är avstånd till inre havsplanegräns irrelevant för möjligheten till anslutning.

I utredningen *Vindkraft i havet*³ gjordes en multiparameteranalys som ger en bättre, om än inte fullständig, bild av lämpliga områden än den metod Energimyndigheten nu använder. Liksom för landbaserad vindkraft bör ett kvalitativt element läggas till för att prioritera områden.

Inkludera områden med pågående projektering och befintliga parker

Alla områden där projektering pågår bör inkluderas, eftersom dessa redan har bedömts utifrån viktiga fysikaliska parametrar, tillståndsmöjligheter och elavsättning. Likaså bör områden med befintliga tillståndsgivna vindkraftsparker tas med, liksom projekt som fått positivt beslutsförslag (i SEZ-ärenden) från länsstyrelsen.

Anpassa parametrarna efter teknik och tidshorisont

Vi föreslår att Energimyndigheten anpassar de angivna parametrarna för flytande respektive bottenförankrade fundament, eftersom teknikerna har olika egenskaper och lämpar sig för olika förhållanden och behov.

---

³ <https://www.regeringen.se/contentassets/8020a48a0bf840159a83eec1ef219261/vindkraft-i-havet---en-overgang-till-ett-auktionssystem-sou-202489.pdf.pdf>

- Projekt på grundare vatten med bottenförankrade fundament är i regel billigare och kan realiserars på kort sikt.
- Flytande fundament är i dagsläget dyrare men möjliggör etablering i områden med färre intressekonflikter eller där produktion behöver ökas avsevärt och kan därför bli aktuella på längre sikt.

Samordna med aktuella havsplaner

Utpekandet bör linjeras med aktuella havsplaner (HaV 2025) för realistiska avvägningar och för att undvika otydligheter och motsägelser i statens planeringslager. Om skillnader finns måste orsaken tydligt klargöras.

Hantera intresse motsättningar och prioritera framkomliga områden

Områden där projekt tidigare stoppats av regeringen med anledning av Försvarmaktens intressen bör tas med då tekniska lösningar finns och samarbetsförmåga kan skapas. Det är dock samtidigt viktigt att möjliggöra utbyggnad i närtid genom att peka ut områden där etableringar kan samexistera med motstående intressen redan nu.

Stockholm 2025-12-17

Lina Kinning

Vice VD
Green Power Sweden

Lars Andersson

Ansvarig för energisystem & energilager
Green Power Sweden